

K O M U N I K A T
NR 66/04/2021 z dnia 6 kwietnia 2021 r.
ws. Sądu Arbitrażowego

Członkowie PISIL,

Upzejmie przypominamy, że przy Polskiej Izbie Spedycji i Logistyki działa **Sąd Arbitrażowy**, przed którym rozpoznawane są w szczególności sprawy z zakresu prawa gospodarczego, cywilnego oraz pracy.

Czym jest arbitraż ?

Arbitraż jest alternatywą dla kosztownego, czasochłonnego i niekoniecznie zawsze fachowego, sądownictwa powszechnego. Jest znacznie tańszy i działa szybciej niż sądy powszechne, w których oczekiwanie na samą rozprawę bardzo się wydłuża. Cechuje się poufnością postępowania. Zaletą jest również poziom specjalizacji arbitrów. Wybierani przez strony, rekrutują się zazwyczaj z grona przedstawicieli danej dziedziny, a na listach stałych sądów polubownych znaczną część stanowią wyspecjalizowani prawnicy (adwokaci, radcy prawni czy pracownicy naukowci). Zasadą arbitrażu jest to, że strony postępowania mają bezpośredni lub pośredni wpływ na wybór arbitrów oraz zasady rozstrzygania sporów. Najczęściej stosowany w postępowaniach z zakresu prawa cywilnego i gospodarczego.

Jak można skorzystać z arbitrażu?

Aby korzystać z sądu arbitrażowego, strony powinny w umowie o współpracę- lub w zleceniu spedycyjnym oraz ofercie - dokonać **zapisu**, w którym zgodnie stwierdzą, że występujące pomiędzy nimi spory rozpatrywane będą wyłącznie przez wymieniony w umowie sąd polubowny (**zapis na sąd polubowny**).

Takie oświadczenia można również złożyć później, poprzez zawarcie dodatkowej umowy o poddaniu się pod arbitraż w momencie pojawienia się sporu, też przed wdaniem się w spór.

Jakie są zalety arbitrażu? Czym się różni postępowanie przed sądem arbitrażowym od postępowania przed sądem powszechnym?

1. **szybkość postępowania** – w sądzie polubownym załatwienie sprawy następuje niemal natychmiast. Sąd polubowny znacznie szybciej przeprowadzi postępowanie, dodatkowo dołoży starań, aby orzeczenie zostało wydane na pierwszej rozprawie. Przed Sądem Arbitrażowym przy Polskiej Izbie Spedycji i Logistyki mamy do czynienia z jednoinstancyjnością postępowania. Zapewnia to oszczędność czasu oraz pieniędzy, jeśli porównamy z kosztem postępowania wieloinstancyjnego. Postępowanie przed sądem powszechnym jest dwuinstancyjne, co łączy się z długotrwałym procesem, wpływa niekorzystnie na szybkie dochodzenie roszczeń, tak potrzebne w prowadzeniu działalności gospodarczej.
2. **oszczędność kosztów postępowania** – koszty postępowania arbitrażowego są określone w regulaminie danego sądu. Strona jest w stanie precyzyjnie oszacować już na początku sporu łączny koszt postępowania. Przy sprawach o znacznej wartości przedmiotu sporu i o znacznym skomplikowaniu arbitraż będzie tańszy. Koszty procesu w sądzie powszechnym mogą zaskoczyć strony (opłaty sądowe, pełnomocnicy procesowi, rzeczoznawcy, dojazdy na kolejne rozprawy, itd.). Oszczędności osiągnięte są również poprzez kwalifikacje zespołu orzekającego pozwalające rozpoznać istotę problemu bez powoływania biegłych.

3. **skuteczność** – po nadaniu klauzuli wykonalności wyrok sądu polubownego podlega wykonaniu. Wyrok sądu polubownego działającego w Polsce jest tytułem egzekucyjnym, który po nadaniu przez sąd państwowy klauzuli wykonalności nadaje się do egzekucji, podobnie jak wyrok sądu państwowego.
4. **mniejszy formalizm** – postępowanie toczyć się może na warunkach określonych przez strony.
5. **poufność** – postępowanie przed sądem polubownym nie jest jawne, zaś wszystkich uczestników postępowania obowiązuje zasada poufności. Choć akta spraw sądowych w sądach powszechnych są także dostępne wyłącznie stronom i ich pełnomocnikom, to jednak sama rozprawa w sądzie powszechnym jest z zasady jawna, a nawet w nielicznych wypadkach utajnienia rozprawy, sam fakt jej toczenia się w sądzie jest obwieszczany zawsze na wokandzie sądowej. Tymczasem przedsiębiorcy najczęściej nie są zainteresowani upublicznianiem faktu prowadzenia przez nich procesów sądowych. Często w procesie podać należy informacje stanowiące tajemnice handlową. Arbitraż zapewnia całkowitą poufność postępowania, a o fakcie procesu arbitrażowego poza samymi stronami nikt nie jest informowany.
6. **swoboda** - wyboru sądu, języka, miejsca postępowania. Zasady te określone są w regulaminie sądu, swoboda wyboru mediatorów i arbitrów.
7. **możliwość mediacji i ugody** - w każdej sprawie strony mogą prowadzić mediację i w każdej chwili mogą zawrzeć ugody, co daje obniżenie o połowę kosztów postępowania.
8. **fachowość arbitrów** - do składu orzekającego sądu polubownego strony mogą powołać specjalistów z dziedziny, której spór dotyczy. Przy całym szacunku dla kompetencji sędziów sądów powszechnych, sędziowie nie zawsze są wyspecjalizowanymi prawnikami z zakresu określonej branży np. TSL. Stąd tak wielka - tendencja do korzystania przez sędziów sądów powszechnych do korzystania z opinii biegłych. W rezultacie proces przed sądem powszechnym polega na powoływaniu kolejnych biegłych, a to z kolei przedłuża postępowanie. Do składu orzekającego sądu polubownego strony mogą powołać specjalistów z dziedziny, której spór dotyczy. Oznacza to, że osoby kompetentne w danej dziedzinie są jednocześnie sędziami-arbitrami, co wpływa na jakość orzeczeń oraz szybkość postępowania. Powszechnie uważa się, że sądy arbitrażowe w swoich składach orzekających są bardziej kompetentne merytorycznie od sądów powszechnych.

Zapraszamy do zapoznania się z Regulaminem Sądu Arbitrażowego przy PISiL pod linkiem <https://pisil.pl/sad-arbitrazowy/>, gdzie znajdują Państwo również dodatkowe informacje na temat działania Sądu Arbitrażowego.

Opracowała: Hanna Woźniak
Sekretarz Sądu Arbitrażowego przy PISiL
W imieniu Prezesa Sądu Arbitrażowego przy PISiL
r.pr. Beaty Janickiej

Niniejszy Komunikat przeznaczony jest wyłącznie dla członków Polskiej Izby Spedycji i Logistyki. Jego treść nie stanowi wiążącej interpretacji przepisów prawa, nie jest opinią prawną ani zaleceniem stosowania informacji w nim zawartych, lecz jest wyrazem spełnienia przez Izbę obowiązku informowania członków o zaistniałych wydarzeniach czy funkcjonujących stanowiskach w sprawach dotyczących Izby i jej członków. Zastosowanie się do treści Komunikatu, jego przetwarzanie oraz przekazywanie innym odbiorcom, w tym niezrzeszonym w PISiL, odbywać się może wyłącznie na ryzyko i odpowiedzialność osób, które tego dokonują."